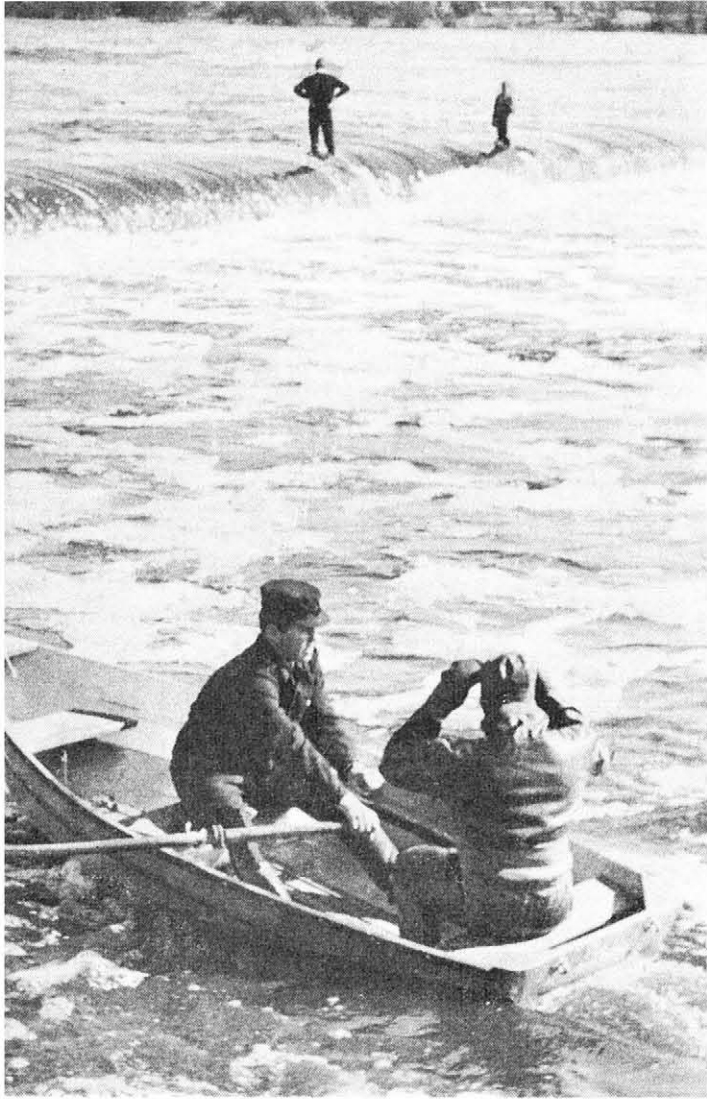

Kohtalokas pelastustyö alkaa. Palomies Pekka Porki soutaa sammakkomiesten alumiinivenettä kohti patoa. Veneen perässä sammakkomiehen puvussa ilman naamaria palomies Viljo Laitinen. Padolla koululainen Aki Pyrrö ja hänen luokseen patoa pitkin hivuttautunut rakennusmestari Teuvo Ristiniemi.

Kaksi Oulun kaupungin palolaitoksen palveluksessa ollutta palomiestä hukkui Oulussa Merikosken kauneuspadolla pelastustehtävää suorittaessaan 14. 5. 1969. Palomiehet Viljo Laitinen, 33, ja Pekka Porki, 32, olivat ottamassa padon päällä seisonutta koulupoikaa veneeseen, mutta joutuivat liian lähelle padon yli virtaavaa vesimassaa. Vesivirta osui veneen peräosaan ja painoi veneen perä edellä syvyyksiin. Molemmat palomiehet joutuivat kamppailemaan voimakkaita pyörteitä, virtaa ja padon läheisyydessä vaikuttavaa imua vastaan. Onnettomuus havaittiin rannalta ja sammakkomiespukuun pukeutuneet palomiehet Viki Heinillä ja Markku Nyman uivat apuun. Toinen heistä onnistui jo eräässä vaiheessa saamaan palomies Porkin ilmasäiliöllä varustetun alumiiniveneen päälle, mutta pyörteet kaatoivat veneen jälleen. Putouksen tuntu-
massa vallinnut voimakas imu uhkasi myös auttamaan lähteneitä ja kulutti nopeasti voimia. Palomies Laitinen havaittiin verraten pian irronneena pyörteistä ja ajautumassa virran mukana kasvot ve-

VOIMAKKAAT PYÖRTEET HUKUTTIVAT KAKSI PELASTUSTYÖTÄ SUORITTANUTTA PALOMIESTÄ OULUSSA

den pinnan alapuolella. Palomies Heinilä tavoitti uimalla Laitisen ja ryhtyi heti antamaan tekohengitystä suusta-suuhun-menetelmällä. Paikalle tuodulla palokunnan toisella veneellä palomies Laitinen siirrettiin rantaan ja edelleen sairasautolla lääninsairaalaan. Kumollaan ollutta alumiinivenettä uudelleen tutkittaessa löydettiin palomies Porki veneköyteen jalastaan takertuneena. Hän oli tällöin kuitenkin ollut jo kymmenkunta minuuttia veden pinnan alla eikä hänenkään henkeään onnistuttu pelastamaan.

Padolla ollut koulupoika ja hänen luokseen patoa pitkin hivuttautunut mies saatiin turvaan sen jälkeen, kun Merikosken voimalaitosta oli pyydetty sulkemaan patoluukut ja veden virta laantui.

Palomiehet Viljo Laitinen ja Pekka Porki olivat kumpikin olleet Oulun kaupungin palolaitoksen palveluksessa kymmenen vuotta. Palomies Laitista jäi kaipaamaan vaimo ja kaksi alaikäistä lasta ja palomies Porkia vaimo ja kolme alaikäistä lasta.

Palomies Pekka Porki huopaa venettä kohti poikaa, joka jo ojentaa heitto-onkeaan kohti palomies Viljo Laitista. Rakennusmestari Teuvo Ristiniemi on poistumassa paikalta. Hän on keskittynyt vaikeaan paluumatkaansa eikä enää katso taakseen.

Veneen perä on nyt putoavan vesimassan tuntumassa ja palomies Viljo Laitinen valmiina ottamaan pojan vastaan.

Vene on joutunut liian lähelle patoa. Putoava vesimassa osuu veneen perään. Veneen peräosa tempautuu pinnan alle ja molemmat palomiehet vajoavat samalla.

Voimakas imu ja pyörteet vievät ilmasäiliöllä varustetun alumiiniveneenkin mennessään. Poika on yksin padolla.

Molemmat palomiehet ja vene ovat nousseet pintaan. Sammakkomiespukuun hälytysajon aikana pukeutunut Viljo Laitinen pojan kohdalla. Palomies Pekka Porki osittain näkyvissä oikealla.

Ilmasäiliöllä varustettu alumiinivene pysyy pinnalla. Imu estää sitä kuitenkin ajautumasta kauemmas padosta. Palomiehet eivät onnistu kääntämään venettä. Voimakkaat virtaukset estävät heitä käyttämästä venettä myös pelastumiseen.

Sammakkomiespukuiset palomiehet Viki Heinilä ja Markku Nyman uivat ensin apuun. Apuun lähdettiin myös paikalle tuodulla toisella palokunnan veneellä. Palomestari Arvid Penmanen on heittänyt pelastusliivit edellään ja hyppää veneeseen.

Palomies Markku Nyman on kääntänyt alumiiniveneen, mutta pinnan alle vajonneista ei näy merkkiäkään. Venettä ei ollut aikaa lähemmin tutkia koska oltiin matkalla noutamaan palomies Viljo Laitista, jonka palomies Viki Heinilä oli tavoittanut ja jolle hän antoi vedessä tekohengitystä.

ONNETTOMUUDEN KULKU

Oulun kaupungin palolaitoksen sammakkomiehet hälytettiin 14. 5. 1969 klo 14.25 Merikosken kauneuspadolle, jossa ilmoitettiin olevan pikku pojan vaarassa. Pojan mennessä padolle oli vettä virannut padon yli vain vähän. Merikosken voimalaitoksella oli samoihin aikoihin todettu erään generaattorin jäähdytysjärjestelmän tukkeutuneen ja tämän seurauksena lämmön nousua, minkä vuoksi generaattori kytkettiin pois verkosta. Kun toimenpiteet vaativat veden juoksutusta ohi, avattiin patoluukut kauko-ohjauksella ja vesi tuli ohjatuksi kauneuspadolle. Koululainen Aki Pyrrö luuli ensin veden nousun johtuvan tuulesta, mutta havaittaessaan veden virtauksen lisääntyvän jatkuvasti hän pyrki kohti Toivonsaarta. Matka keskeytyi voimakkaan virtauksen vuoksi lankkupadon kohdalla. Poikaa vastaan menneel-

lä rakennusmestari Teuvo Ristiniemelläkin oli vaikeuksia pysytellä padolla.

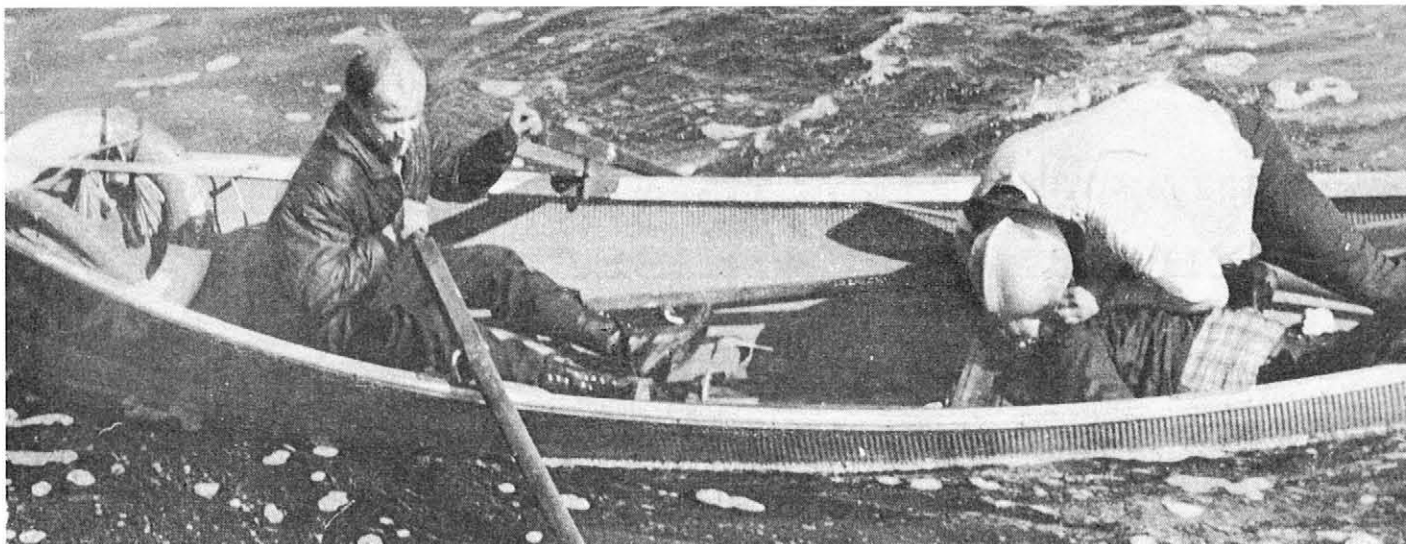
Hälytykseen lähti päivystävän palomestarin auto, sammakkomiesten auto, ja sairaankuljetusauto.

Paikalle saavuttua lähtivät palomiehet Pekka Porki ja Viljo Laitinen veneellä pojan luokse. Laitisella oli päällään sammakkomiehen puku ilman paineilmalaitetta, koska kysymys ei ollut sukeltamisesta. Porkilla ei ollut sammakkomiehen pukua päällään.

Saapuessaan pojan luo he käänsivät veneen perän poikaa kohti. Poika ojensi heittovapansa veneeseen. Hetkeä myöhemmin vene kaatui. Poika jäi kauneuspadolle ja palomiehet joutuivat veden varaan.

Kauneuspadon alapuolella kävivät virtauksen vuoksi voimakkaat pyörteet.

Tällä hetkellä lähti rannalta palomies Viki Heinilä sammakkomiehen puku päällä uimaan kaatuneen ve-

Toisten auttaessa virtauksen vaimentuessa padolla ollut poika turvaan palasi palomestari Arvid Pennanen kuvassa näkyvän tuntemattoman soutajan kanssa onnettomuuskohtalle. Alumiinivenettä uudelleen tutkittaessa hän löysi palomies Pekka Porkin vasemmasta jalasta veneköyteen tarttuneena. Tekohengitys on aloitettu.

Palomies Pekka Porki ehti olla veden alla kymmenkunta minuuttia. Veneessä ja rannalla suoritettua tekohengitystä jatkettiin sairaautossa ja lääninsairaalassa kahden tunnin ajan...

... mutta
henkiinherät
yritykset
eivät enää
onnistuneet

neen luo tovereidensa avuksi. Rannalla palomies Markku Nyman puki välittömästi sammakkomiehen puvun ja lähti samoin uimalla avuksi. Palomestari Arvid Pennanen kutsui radiopuhelimella sukeltajia lisää paloasemalta ja toisen veneen.

Paloasemalta soitettiin Merikosken voimalaitokselle ja pyydettiin sulkemaan patoluukut, jolloin virta hie-
man laantui jonkin ajan kuluttua. Heinilä yritti auttaa Porkia kaatuneen veneen päälle kuten hänen toverinsa Laitinenkin, joka oli joutunut veden varaan. Nyman joutui myös paikalle, mutta ei voinut tehdä enää
enempää ja pyörteet painoivat häntäkin pohjaan.

Kovan virtauksen ja pyörteiden takia väsyivät kaikki sukeltajat. Heinilä havaitsi Laitisen kauempana ja lähti uimaan hänen luokseen. Saatuaan Laitisen kiinni käänsi Heinilä Laitisen selälleen, alkoi antamaan uides-
saan Laitiselle tekohengitystä ja hinaamaan rantaan.

Toinen vene oli saapunut paikalle paloasemalta jolla palomestari Arvid Pennanen ja rantaan päässyt Nyman lähtivät Heinilän avuksi, nostivat Laitisen veneeseen ja Nyman jatkoi suusta-suuhun tekohengitystä veneessä. Tekohengitystä jatkettiin sairaautossa sairaalaan asti. Heinilä ui veneen perässä rantaan.

Padolla olevan pojan luo laittoivat sammakkomiehet kauneuspadossa olevan aukon yli tikkaat, jota myöten poika tuli aukon yli ja patoa myöten rantaan kuten hänen luokseen päässyt siviilihenkilökin. Vesi oli silloin jo laskenut paljon.

Palomestari Pennanen lähti tällä aikaa veneen kaatumispaikalle erään rannalla olleen mieshenkilön kanssa veneellä. Ryhtyessään nostamaan ankkuriköyttä ylös löytyi Porki jalastaan kiinni tarttuneena kaatuneen veneen köydessä. Hänet nostettiin ylös, aloitettiin suusta-suuhun tekohengitys ja vietiin sairaalaan.